ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԱՐԻ ԹԻՒ—2534 - ՇԱԲԱԹ—26—ՅՈՒՆՎԱՐ—Ն Տ—7—ՓԵՏՐՎԱՐ—1880

ԳԱՅՄԱՆԸ

Տարեկան գին Ի. Փոլոյ հար. 10 Մէճ.
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամս. » Ի. Փոլոյ » 3 »
» » Գաւառաց » 6 »
Օտար երկիրներու » 21/2 Լ.
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրշ ֆ. աւելի անգամներու համար զատ տպարկութիւն կըլլայ։
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարա արժ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ԳԱՅՄԱՆԸ

Դուրս գնացած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որևիցէ գրութիւն խմբագիր—ցնորվենին ափի ուղղի, Գալաթիա Սանտրքճըլար Ճատտէսի թիւ 198, Ներսէս խան, Մասխի գրասենեակը։
Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։
Զտրուած դատակ, յղուած, եւ եւ չեն տրուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 26 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Յունաստանի և Կիւսինիէի խընդիրներն առկախ կը մնան։ Հելլենական նոր սահմանագիծը տակաւին Անդղիոյ հաւանութիւնը չէ ստացած, և վեհ. Սուլթանն ալ դեռ իւր իրատէն չէ շնորհած անոր վրայ վճռանութիւն սկսելու. իսկ Կիւսինիէի խնդրոյն նկատմամբ Սավա փաշա հոդային փոխարինութիւն մ'առաջարկեր է, որ արդէն Գարասաղի իշխանին կողմէն մերժուած էր և չյուսացուիր որ նորէն ընդունուի։ Խընդիրներն այսպէս անլոյծ ձգելու մէջ շատերը մեծ վտանգներ կը նշմարեն. բայց այսպիսի դուշակութիւններ խիստ շատ անգամ եղած են առանց հետևանք տալու։ Ուստի՝ կարելի է որ այս անստոյգ վիճակը ժամանակ մը կրնայ շարունակիլ։ Աւստրիոյ երեսփոխանական դիւանին մէջ Պ. Ցը Հիւպներ դիտողութիւն ըրաւ թէ քաղաքական հորիզոնին վրայ երկու մութ կէտեր կան, մին Գաղղիա և միւսն Արևելք։ Պ. Հէյմերլէ Դաղղիոյ խաղաղասիրութեան վրայ վստահութիւն յայտնելով պատասխանեց. իսկ Արևելքից նկատմամբ ըսաւ թէ Պերլինի դաշնադիրը խաղաղութիւնն ապահոված է, և կարելի է առանց վտանգի վիճաբանիլ դաշնադրին ինչ ինչ կէտերուն վրայ։ Ասկէ կը հետևի թէ տերութիւնք Պերլինի դաշնադրին վրայ Ակադեմական վիճաբանութեան նիւթ կը համարին առ կախ մնացեալ խնդիրներն, որք դիւանագիտաց զբաղմունք կը մատակարարեն։ Բը-ժիշկներն առանց հիւանդի չեն լինիր, դիւանագէտներն ալ առանց ենդէի։ Եթէ Մոլիէր ներկայ դարուս մէջ ապրէր, խիստ հաւանական է որ բժիշկներն ու փիլիսոփայներն հանգիստ թողլով, դիւանագէտները նիւթ կընէր իւր կատակերգութեանց։ Սակայն այս վիճակն Արևելից վրայ ծանր կը կշռէ և անստուգութիւնն իւր ազդեցութիւնն 'ի գործ կը դընէ։ Թուրքիոյ երմնական տադնապը փարատելու կամ գինուորական արտաքոյ կարգի ծախուց առաջքն առնելու մերձաւոր հաւանականութիւն չտեսնուիր։ Կըսուի թէ Օսմանեան Դանքան հաշուոյ խնդիրներու համար նմաց տուեր է Բ. Դրան թէ չկրնար այսուհետև Եւրոպիոյ մէջ Օսմանեան գեսպանաց թոշակներն հատուցանել, որոյ համար կայսերական կառավարութիւնն հրաման տուեր է մաքսերու տեսչութեան, որպէս զի դեսպանաց ծախքը վճարէ։

Այսպիսի դէպքեր երմնական տադնապին սաստկութիւնը կրնան ցուցնել. այսու ամենայնիւ պէտք է յիշել որ Դանքան տէրութիւնէն մեծագումար յանձնարարական և նը-ւէր կառնու. սակայն այսպիսի ծառայութիւններ կը զլանայ։ Եթէ կառավարութեան վրայ ունեցած առնելիքն 'ի հաշիւ կ'առնու, ահաւասիկ այն ալ կարգադրուած է՝ վեց անուղղակի արոց հասոյթը Ղալաթիոյ սեղանաւորաց յանձնուելով։ Կերբեւի որ պաշտօնատարաց ամականներուն վճարումն ալ Դանքային յանձնել առաջարկուեր է, բայց Դանքան այս գործողութիւնը կատարելու համար յանձնարարական պահանջեր է։ Վագիթ լրագիրն այս առթիւ Օսմանեան Դանքային դէմ յօդուած մը հրատարակեց, բայց չեմք կարծեր որ ազդեցութիւն ունենայ։ Հարկաւ Դանքան ալ իրեն համար պատճառներ ունի այսպիսի մերժմանց, կամ պայմաններ կառաջարկէ, որք տէրութեան անընդունելի են։ Ինչ որ է, թէ՛ քաղաքական և թէ՛ երմնական վիճակը տակաւին բարւոքման մեծ յոյս չեն տար։

* * *

Պուլղարիոյ իշխանը Բեդրպուրկ ուղևորութիւն մը կ'ընէ Զարին դահակալութեան քսան և հինգերորդ տարեդարձին առթիւ իւր շնորհաւորութիւնները մատուցանելու համար։ Արևելեան Ռումելիի երեսփոխանական ժողովն ալ իւր անդամներէն երկու հոգի Բեդրպուրկ կը ղրկէ նոյն առթիւ իւր յարգանքը Զարին մատուցանելու։ Բայց Պուլղարիոյ և Արևելեան Ռումելիի կազմակերպութիւնը ծանր յառաջ կ'երթայ։ Պուլղարիոյ նոր երեսփոխանութիւնն ընտրեցաւ. կրմնայ տեսնել թէ արդէն հաստատուած սահմանադրութիւնը պիտի կրնա՞յ քալել՝ առանց բարեփոխմանց։ Իսկ Արևելեան Ռումելիի մէջ Պուլղարք իրենց ազդեցութիւնն 'ի գործ դնելու ամեն ջանք կ'ընեն. երբեմնից տեսուչ Պ. Շվիտ հրաժարական տալու կը պարտաւորի, և ազգային զօրայ հրամանատար Գերմանացի Շեթրաքեր Բաշխա փաշան հրաժարիլ ստաւնացած է, վասն զի Պուլղար թերթ մ'իւր վրայ յարձակումներ ըրած էր՝ Ռուսաց Փիլիպէ մանելու տարեդարձի հանդիսին ըստ պայից ներկայութիւնն արդիլելուն համար։ Պուլղարք օտար պաշտօնատարաց ասպարէզ թողուլ չեն ուզեր, և յառաջիկայ մարտի 14էն սկսեալ բաղմաթիւ Եւրոպացի պաշտօնատարք, որք միջազգային յանձնախմբին և Պ. Շվիտի շնորհիւ դործի վրայ եղած էին, պիտի արձակուին։ Արևելեան Ռումելի, հակառակ ամեն յայտարարութեանց, Պուլղար դաւառ մ'եղած է։

ՏՕՔԹ. ՓԷՕՂԼԷՐ ԵՒ ԱՀՄԷՏ ՀՕՃՅ.

Բ. Ծանոյցմէջ Անդլիական դեսպանագան

(Շար. տես թիւ 2533)

«Ձեր վսեմութիւնն յեռոյ շարունակելով կըսէ թէ Պատ. Քէօղլէր յիշեալ դիրքն իւր վրայ կը կրէր այնպիսի դիտաւորութեամբ մը, որ տարակոյսի ներքև չէ, ըստ որում կրօնական ծաւալում ընելու պաշտօն ունի։ Հաստատեցի թէ Տօքթ. Քէօղլէր իւր հետ դիրք չունէր, հետևաբար, դիրքեր տարածելու ամբաստանութիւն չկրնար լինիլ անոր դէմ։ Նա իբրև քրիստոնէական կրօնք ուսուցանող Միսիոնար մը ճանչուած է, և կը մնայ հասկնալ թէ Քրիստոնեայ Միսիոնարաց Թուրք տերութեան երկիրներուն մէջ մնալու բնակիլն արդիլուած է արդեօք։

«Ոչ ոք իրաւունք ունի Ձեր վսեմութեան պէս հասկցնել տալու թէ Տօքթ. Քէօղլէր իրմէն առնուած ձեռագրերն Իսլամ ժողովրդին մէջ տարածելու դիտաւորութիւնն ունէր։ Քաղաքակիրթ ազգաց օրինացը համեմատ, մարդ մ'ենթադրեալ դիտաւորութեանց համար ենթարկեալ չէ հրատարակուիր և չը պատժուիր։ Այն մարդ կրօնական և ուրիշ խնդրոյ վրայ իւր մտքին մէջ կազմած գաղափարներն ունենալու իրաւունք ունի, քանի որ չը հրատարակէ այնպիսի բան մը, որ իւր բնակած երկրին կրօնքին համար նախատական նկատուի կամ հասարակային գայթակղութիւն պատճառէ և կամ հասարակային ապահովութիւնը կարենայ խանգարել։ Տօքթօր Քէօղլէրի դէմ եղած ամբաստանութեան մէջ այդպիսի գաղափարներ հրատարակած լինելու խօսքն անգամ չկայ, այլ միայն՝ այդպիսի գաղափարներ հրատարակելու դիտաւորութիւն ունէր կըսուի, և ասոր համար նա ենթարկեալ և պատժապարտ կը համարուի։ Այս օրինակ ընթացք մը, իմ դիտցած երկիրներուս ոչ միոյն մէջ ներելի չպիտի կրնար լինիլ։

«Ոսմանեան ազդութեանը պատիւ չբերեր եթէ չկրնար արգելուլ այն անկարգութիւններն՝ որք կրնան եղեր ծագիլ Տօքթ. Քէօղլէրին Իսլամի մը տուն այցելութիւններ տալէն։ Բայց իմ ստացած տեղեկութեանս նայելով, իրաւունք ունիմ հաւատալու թէ այդպիսի անկարգութեանց որ և է վտանգ չկար։

«Իբրև ապացոյց այն անկարգութեանց, որք «Տօքթ. Քէօղլէրի կողմանէ այդպիսի գիրքերու և գրուածներու հրատարակութենէն ու տարածումէն» կրնային ծագիլ, (ես հաստատեցի սակայն թէ Տօքթ. Քէօղլէր ասոնց ոչ մին ըրած է, ոչ ալ միւսը,) Ձեր վսեմութիւնն իմ ուշադրութիւնս կը հրաւիրէ քանի մ'ամիս առաջ վոլոսի մէջ տեղի ունեցած դէպքի մը վրայ։ Ձեր վսեմութիւնն ինձ պիտի ներէ պատասխանել թէ ես չեմ հասկնար թէ այդ մի-ջադէպն ղմեղ ղբաղեցնող պարագային հետ ի՞նչ յարաբերութիւն ունի։ Քանի մը Յոյներ քար, կամ ըստ վոլոսի կառավարչին՝ փտած լիմոններ նետեցին Յոյն կրօնքէն բողոքականութեան դարձած քանի մ'անձերու վրայ, որք տան մը մէջ հաւաքուած էին աղօթելու։ Ոստիկանութեան ազդու միջամտութիւնն անմիջապէս վերահաստատեց բարեկարգութիւնը։ Ձեմ կրնար հաւատալ թէ մայրաքաղաքիս ոստիկանութիւնը գաւառական ոստիկանութենէ մը նուազ կարող է ի հարկին իւր պաշտօնը կատարելու, պատրագայ մը, որ սակայն երբէք չէր սպասուեր Տօքթ. Քէօղլէրի գործին մէջ։

"Ձեր վսեմութիւնը դիտել կուտայ թէ Տօքթ. Քէօղլէր և "իւր պաշտօնակիցները" (այդ մարդը պաշտօնակիցներ չունի, միանակ է) "չը պիտի կրնային իրենց պաշտօնն 'ի գործ դնել Յունաստանի, Ռումանիոյ, Սերպիոյ և Գարասաղի մէջ"։ Յունաստանի, Ռումանիոյ և Սերպիոյ դեսպաններն այս խօսքին իրենց երկրին վերաբերեալ մասը դայրացմամբ մերժեցին, բայց մինչև անգամ եթէ այնպէս լինէր, չեմ հասկնար թէ ատով ի՞նչպէս կրնան արդարանալ Տօքթ. Քէօղլէրի դէմ Դրան ձեռք առած միջոցները։ Միսիոնարաց նեղելի է Սուլթանին երկիրներուն մէջ բնակիլ, և ես յոժարակամ կը խոստովանիմ թէ կրօնական աղատութեան ոգին է որ զանոնք կարող կընէ բնակիլ անդ։ Անոնց պաշտօնին նպատակն ամեն մարդ կատարելապէս գիտէ։

"Անոնց այդ պաշտօնն ի գործ դընելուն պայմանն է, ինչպէս խիստ լաւ կըսէ Ձեր վսեմութիւնը, "վեհապետական պաշտպանութեան իրաւունք ունեցող կրօնքներն ու պաշտամունքներն երբէք չնախատել, և հասարակային բարեկարգութիւնը խանգարելու բնութիւն ունեցող որ և է գործ մը չպատրաստել"։ Բայց Տօքթ. Քէօղլէր այդ բաներէն մին ը-ը՞ած է արդեօք։ Հաստատական պարագայի մէջ, երկրին օրինաց առջև պատասխանատու պիտի լինէր՝ բը-նաբարելով այն լուրերայն՝ եթէ ոչ ուղղակի՝ պարտականութիւնը դը-ը ստանձնած էր հոն բնակելու եկած ժամանակ։ Նա ո՛չ հրատարակեց, ո՛չ ալ ցրուեց իւր ձեռագրերն՝ որք իւր անձնական ստացուածքն էին, և որոց բնութիւնը քննելու ոչ ոք իրաւունք ունէր։

"Ձեր վսեմութիւնն իւր ծանու-

ցագրին «Երրորդ կէտն», այն է Ահմէտ Թէվֆիգի Ձերբակալութեան խնդիրը քննելով, անոր բնաւորութիւնը կը պարզաւէ, պարզաւ մը, որ ամենէն արժանահաւատ ապրիւրէ մը ստացած տեղեկութեանց յենլով կը՝ նամկատարեալ վատահութեամբ յայտարարել թէ Ահմէտ Թէվֆիգ երբէք արժանի չէր անոր։

(Շարունակելի)

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 6 փետր.

Այս առաւօտեան լրագրաց ամենամեծ թագուհւոյն բանախօսութիւնը կը քննեն, և մեծագոյն մասը գոհացուցիչ կը գտնեն նախարարութեան յայտարարութիւնները։

Բէլ Մէլ Կազէթ խորհուրդ կուտայ Գերմանիոյ որ մեծ շնորհում մ'ընելով, Գաղղիոյ սիրաը չահի և յետոյ մի միայն Ռուսիոյ վրայ զրպի։

Մօրնինգ Բոսթ Ռուս լրագրաց յօդուածներ յիշելով կը հաստատէ թէ Ռուսիա՝ յառաջիկայ ընտրութեանց մէջ ազատական կուսակցութեան յաղթութիւնը կը յուսայ։

Սատ կը հանուի Տէյլի Նիւսի տրուած այն լուրը թէ կառավարութիւնն անդրանկութեան ջնջումն առաջարկելու դիտաւորութիւն ունի։

Այս առաւօտ հասած հեռագիր։

Լոնտրա 6 փետր.

Լիվերբուլի մէջ կատարուած երեսփոխանական ընտրութեան արդիւնքն հետեւեալն եղած է.

Պ. Հուիթլի, պահպանողական 26,106 ձայն.

Լորտ Բանտէյ, ազատական, 23,835 ձայն.

Ուստի Պ. Հուիթլի պահպանողականն երեսփոխանաց ժողովոյ անդամ ընտրեցաւ 2,221 ձայնից մեծամասնութեամբ.

Երեսփոխանաց ժողովոյ մէջ Հնդկաստանի նախարարութեան խորհրդական Պ. Սթէնհոփ հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ Քեռալիի մէջ Ռուսական թղթակցութիւն մը գտնուած է, բայց նախարարութիւնը պաշտօնապէս դատած չէ հրատարակել զայն։

Խորհրդարանին ներկայացեալ Կապոյտ տետրակին անցեալ յուլիս ամսոյ մէջ Պ. տը Կիէրսի և Պ. տը Ժօմինիի հետ Լորտ Տիւֆէրինի ունեցած մէկ խօսակցութիւնը պատմող գրութիւն մը կը պարունակէ։ Այս երկու Ռուս դիւանագէտք Մէրվք գրաւելու մասին Ռուսիոյ որ և է դիտաւորութիւն ունենալը ժխտեցին, բայց յայտարարեցին թէ Թուրքիստան զրկուած բանակն Անգլիոյ դէմ զործածուելիք դիւանագիտական զօրութեանց խարիսխ պիտի լինի, եթէ Անգլիական զօրքն Հէրաթը գրաւէ։

Կապոյտ տետրակին պարունակած պաշտօնագրոց մէջ ուշադրութիւն կը դրաւէ Ռոպերթս զորավարին նոյ. 22 թուականաւ մէկ դրութիւնն, որ Ռուսիոյ հետ Շեր Ալի էմիրին կատարեալ համաձայնութեան մէջ լինելը կը ծանուցանէ, և կը յարէ թէ տեղի ունեցած խզումն Հնդկաստանի դէմ ծանր դատաստանութեան մ'առաջքն առած է։

Լոնտրա 6 փետր.

Ցամ. Բօնս.		10 3/8
Փոխ.	1865	12 1/2
»	1869	12 3/8
»	1871	68 1/2
»	1872	18 1/2
»	1873	10 7/8
» Եգիպտ.		89 3/8
Անգլ. Բօնս.		98

Փարիզ 6 փետր.

Ցամ. Բօնս.		10,52 1/2
Գաղղ. »	5 0/0	116,20
« » »	Նոր	85,42 1/2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բաթանթի օրէնքը քննելու պաշտօնով մայրաքաղաքիս դեսպանատանց և Բ. Դրան պատուիրակներէ բաղկացեալ խառն յանձնախումբն յաւելիկայ երիս շաբթի օրը դադրի պիտի ոկսի։

Տատանոգրի տրոյ առեղ կալուածատրոյ հատատուութեան համար այս տարիէն սկսեալ Գալը-քէսերի գայմագամութեան մէջ փոքր մը պիտի լինի, և կրսուի թէ ուրիշ դաւառներալ պիտի նշանակուին։

Հելլենական կառավարութիւնը Ռումանիոյ անկախութիւնը ճանչեց։

Ամէնքի ուրադիրք կը ծանուցանեն թէ մայրաքաղաքիս Աւստրիական դեսպան Տիւպոքի կոմսն իւր կառավարութենէն հրահանգներ ըստացեր է Թուրքօ-Հելլենական խնդրոյն բանակցութիւնները դիւրացնելու համար։

Զորեքշաբթի օրը Մուսմանէի կողմը Քիւրտ և Հայ բեռնակրաց և ըմպելիք վաճառող Ցունաց միջև ծանր կռիւ մը տեղի ունեցաւ, և երկու կողմէն քանի մը մարդիկ վիրաւորեցան։ Ոստիկանութիւնը մեծ դժուարութեամբ կրցաւ խաղաղութիւնը վերահաստատել։

Այս գիշեր ժամն 7ին միջոցները Զարշամպայի մօտ Ցրման ըսուած թաղն հրդեհ ծագելով՝ երկու տուն միայն այրեցաւ։

Նիքոլա Հաճեաթ էֆէնտին, որ ինչպէս արդէն ծանուցած եմք, պետական պատճառներով բանտարկուած և յետոյ ազատ թողուած էր, այս շաբթու Հալէպ իւր հայրենիքն ուղևորեցաւ։

Երզնկայէն կը ծանուցանեն թէ Եփրատ գետն այն աստիճան ատեր է՝ որ վրայէն կուռքեր և ձիեր կ'անցնին կը դառնան եղեր։

Կիրիտէն կը ծանուցանեն թէ կղզւոյն երեսփոխանաց ժողովին անդամներն հետզհետէ Հանիա քաղաքն հաւաքել սկսեր են, և թէ յիշեալ ժողովն 'ի մօտոյ պիտի բացուի։ Տեղական կառավարութեան ընդդիմադիր զօրաւոր կուսակցութիւն մը կազմուած լինելով, կը դուշակուի որ Կիրիտացւոյ ազգային խորհրդարանին ներկայ շրջանին մէջ ջերմ վիճաբանութիւնք տեղի պիտի ունենան և կառավարութեան դործերը խստիւ պիտի քննադատուին։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՕԻՄՕՒՍԻԷ

Երէկ իրիկուն դոցուեցաւ		11,14
Այս առաւօտ բացուեցաւ		11,13
Կէս օրին		11,15
Բաւղիի երկաթուղի	Ֆր.	38 25
Թղթադրամ	մր.	760
Թրամուայ	Օսմ. լիր.	3,35

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Աստիճան ժէնէրալի բաժ. Անգլ. լիր.		4,4
» փոխանակութեան	»	3.5
Կ. Պօլսոյ Պանքային	»	6 5
Բիւմի ժէնէրալ	»	3.35
Փոխ. 1863	Ֆր.	60
» 1865	»	62
» 1869	»	62 25
» 1872	»	18
» 1873	»	54

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Անգլ. լիրա	դրչ.	110
Նարօյէոն ոսկի	»	89 28
Իմիէսիայ Ռուս	»	90 8
Ռուսական թղթադրամ 3 բալ.		64 բարիք
Գլըրմից	դրչ.	51 16
Մէճիտիէի տարրերութիւն	»	7 20
Չինկնաց »	»	20
Մէթալիք		20
Պղինձ	»	420
» 5 փարանոց	»	133

Ա. ՁԳՈՒՇԻՆ.

Ազգային ժողովը երէկ իր սովորական նիստն ըրաւ 'ի Մայր եկեղեցին Գաւմգափուի առաջամեայ նախագահութեամբ Իրմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազանի (ըստ որում Ս. Պատրիարքն անձնական ակարութեան պատճառաւ բացակայ կը գտնուէր) և ատենապետութեամբ Տ. Եսայեան էֆէնտիի։

Նախ ժողովին վերջընթեր նոսին ատենադրութիւնը քաւէի դրուելով առանց դիտողութեան ընդունուեցաւ։

Բ. Ատենադպիր Գասպար Ձերազ էֆէնտիի հրաժարականն ընդունուելով Գ. Ատենադպիր Գ. Մելիքեան էֆէնտին Բ. Ատենադպիր եղաւ։

Ժողովին յանախ բացակայ երեսփոխանաց բացակայութեան խնդիրն 'ի նկատ առնուելով՝ որոշուեցաւ որ Մայր-Դիւանն անոնց ցանկն յառաջիկայ նոսին ժողովոյ անօրէնութեանը ներկայէ։

Սոյն գործողութիւններէն յետոյ՝ Համարակալութեան դիւանին մէկ տեղեկագրին ընթերցումն եղաւ։

Ցիշեալ տեղեկագիրը՝ Վարչութեան Քաղաքական ժողովոյն առ Ազգ. ժողովն մատուցած մէկ առաջարկն, որով Պատրիարքարանի պաշտօնէից ամսականին համար ամիսն 3000 ղրուշի յաւելուածական վարկ մը կը խնդրեր, 'ի նկատ առնելով՝ իւր եղրակացութեան մէջ կատարեր սոյն խնդիրն յառաջիկայ Սահմանադրական տարուոյն պահել։

Ժողովն Համարակալութեան դիւանին սոյն տեղեկագիրն օրակարգն անցուց։

Ապա Տիգրանակերտի խնդրոյն նկատմամբ Իրաւասութեան դիւանի տեղեկագրին ընթերցումն եղաւ։

Ցիշեալ տեղեկագիրը խնդիրն յերկուս բաժնելով՝ Վարչութեան արարքը կարդարացնէր. իսկ Գեր. Փիլիպպոս Սրբազանին՝ Պատուիրակաց նշանակումն առած բողոքն 'ի նկատ առնելով՝ զայն քննութեան և դատաստանի ենթարկել կառաջարկեր։

Ժողովն այս մասին արդէն բացուած վիճաբանութիւնը շարունակելով որոշեց.

Ա. Տիգրանակերտի խնդրոյն վերաբերեալ 73 թղթոց ընթերցումն ու վարչութեան բացատրութիւնները լսել յառաջիկայ նոսին, և Բ. Գեր. Փիլիպպոս Սրբազանին պատուիրակաց դէմ ունեցած բողոքը քննութեան և դատաստանի ենթարկել։

Ժամը տասին առեանը վերցաւ, 15 օրէն դումարուելու որոշմամբ։

Իւսկիւտարու Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեան պատրաստած պարահանդիսին համար՝ Վեհ. Սուլթանին բարձր հովանաւորութիւնը խնդրուած և ձեռք բերուած լինելուն պարագաները սխալ կերպիւ պատմուած են լրագրաց ոմանցմէջ։

Ահաւասիկ ստոյգ եղելութիւնն։

Ընկերութեան անդամներէն Տիկնայք՝ Սրբուհի Աղեանաքեան, Մերապէ Արմէնեան և Վիրգինիա Զիչէքճեան՝ ընկերութեան կողմէ առ Վեհ. Սուլթանն ուղղեալ ազերսագիր մը ներկայեցին Վսեմ. Ղազի Օսման փաշային, խնդրելով որ Ն. Գ. Վեհափառութեան մատուցանէ։ Նորին Վսեմութիւնն ալ սիրալիր յարգանօք ընդունելով պատգամաւոր տիկնայքը, կատարեց անոնց խնդիրն, և Վեհ. Սուլթանն ալ մարդասիրաբար հաճեցաւ իւր Բարձր հովանաւորութիւնը շնորհել տարուելիք Պարահանդէսին, որոյ արդեանց կէսը Վաղարշակերտի Վանայ և Պայազիտի սովորոց ոլիսի բաշխուի, առանց աղդի և կրօնի խտրութեան։

Գէյդօպի մէջ անցեալ կիրակի օրը խիստ դայթակղական դէպք մը պատահած է, զոր հետեւեալ կերպիւ կը պատմեն մեզ, և որոյ վրայ Պատրիարքարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք.

Տեղւոյն քարոզիչ Վրթանէս անուն վարդապետ մը՝ կիրակի օրը Լատինի մը հարսնիքն երթալով՝ կը գտնուիլոյ, և ճաշին ժամանակ «դիս վոր նոսեցուցիք» ըսելով Լատին քահանային մօրուքին եռ եռ կը հայհոյէ։ Աղմուկը կը մեծնայ, ոստիկանութեան ղինուոր կը կոչեն որ այդ անարժան վարդապետը դուրս հանեն, բայց նա ոստիկաններուն ալ կը հայհոյէ, ղինքը դուրս հանել ուզողներուն հետ կը ծեծկուի, դլխարկն ոտքի տակ կերթայ, և վերջոյ Թաղխորհուրդը կը հասնի և զայն դուրս կը հանէ։

Ամենացաղը ծեր Լատին մ'է, իսկ աղջիկը Հայ, որոյ տունը կերթեւեկէ եղեր վարդապետը։

Գոհութեամբ կը լսեմք թէ Վանայ Պայազիտի և Վաղարշակերտի սովորոց համար կազմեալ Բերայի մնանախումբն, որոյ անդամք են Մեծ. Մկրտիչ Եսայեան, Գէորգ Սամանճի, Գրիգոր Կիւմիւշկիրատեան և Խաչիկ Հաճեան էֆէնտիք, անձամբ առները պարտելով 300 ոսկւոյ մօտ դումար մը հաւաքած են, և դեռ կը շարունակեն։

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՍԱՄԱԹԻՈՑ

. . . խմբագիր,

Ժամանակէ մ'ի վեր Սամաթիոյ ազգայինք թաղային կարեւոր խնդրով մը կզբաղին.—խնդիր մը՝ որ ոչ նուազ տագնապ կը պատճառէ թաղիս ողջամիտ հասարակութեան։ Շատեր կը հարցնեն մէկմէկու թէ ինչո՞ւ համար թաղիս երկսեռ վարժարաններն, որ երբեմն իրենց փայլուն և փառաւոր անցեալովն այնքան պարծանք հանդիսացած էին ազգին, և մինչև իսկ ուրիշ թաղերու նախանձը կը շարժէին, այժմ յետադէմ և անխնամ կը մնան։ Ո՛չ ձեռնհաս հոգաբարձութիւն մը կայ և ո՛չ հսկող մարմին. թէ և թաղխորհրդոյ անդամներէն երկու հոգի շաբաթը մէկ երկու անդամ վարժարանները կը պտտին, բայց նոքա մի միայն ոսկերչութենէ կը հասկնան և ոչ ուսումէ։

Հակառակ գովելի ճգանց և ջանից Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հօր, որ ազգային դաստիարակութեան ծաւալման մասին նորանոր ընկերութիւններ հաստատելու համար մինչ քաղաքական յորդորներ կը կարդայ, հանդանակութիւններ ընել կուտայ, և Հայաստանի մէջ վարժարաններ բանալով Հայ մանկան կրթելու և ազգին պատիւ բերող բարեկիրթ անդամներ պատրաստելու համար ամեն տեսակ զոհողութիւն յանձն կառնու, հակառակ այս ամեն ջանից, Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը կարծես թէ մութի մէջ կապրի, չտեսներ, չլսեր թէ ինչ կանցնին իւր բոլորտիքը. չգդալ իւր նուիրական պարտականութիւնքը, և իբր թէ ուխտ ըրած է ժամանակիս պահանջմանց դէմ կենալու։

Սոյն Թաղ. Խորհուրդն երկուք ու կէս տարիէ ի վեր ընտրուած է; իւր ընտրութեան առաջին օրէն վարժարանաց բարեկարգութեան և յա-

ռալադիմութեան մասին բոլորովին անտեղեակ կը մնայ, ամբողջութիւն չունի և չէ ունեցած, իւր այս սահմանադրական պարտականութիւնն իսկ լրացնելու կը վարանի, ոչոնչեան կը վախենայ թէ մի՛ դուցէ ձեռնհաս և ուսումնական անդամներ մէջերնին մտնելով՝ իրենց ապիկարութիւնը յերևան դայ. այս մտադիրը դործելու համար պաշտօն ստանձնած չեն, և կարող ալ չեն, այլ միայն պաշտօնի մէջ մնալու կը փափաքին։ Այսպէս երկար ժամանակ հակասահմանադրական դիրքի մը մէջ դեղեցուելէ ետև, կը լսենք որ այժմ պակսած վեց անդամոց ընտրութեան համար Թադ. խորհուրդն հրահանգ խնդրած է Գատրիարքարանէն, որ տան և հինգ օրէ ի վեր եկած է, և դարձեալ ընտրութիւնը կատարելու կը վարանի՝ իւր մեծամասնութիւնը չկորսնցնելու երկիւղիւ։ Որովհետև մնացեալ վեց անդամոց չորսը՝ որ միշտ մեծամասնութիւն կը կազմեն, մէկմէկու մօտաւոր ազգական, արհեստակից և ընկեր են։ Թադ. խորհրդոյ Աստենապետ Եռվիք աղա Բուլճեան՝ փոխ-Աստենապետ Սաքաեան Բարէլ աղայի փեսան է. նոյնպէս և Գանձապետ Գեորգ աղա Թաշճանճեան՝ Բուլճեան Ենովք աղայի քեռայրն է. փոխ-Աստենադրիր Սեպուհ աղա Թիւրտիւղեան Բուլճեանի քրոջ փեսան է. ատենադիր դասական Նաև երկու անդամք, յորոց մին է Յարութիւն էֆ. Թիւրեան Աստենադրի և միանդամայն դասատու ի Ս. Սահակեան վարժարան, իսկ միւսը Մի.քայէլ աղա Աբրահամեան արուեստակից. հետևաբար տարակոյս չկայ թէ այս վերջին երկուքն ալ՝ որ անուղղակի շահերով կապուած են այդ անբաժանելի մեծամասնութեան, եթէ երբէք կարծիք յայտնել ուզեն խնդրոյն մէջ, իրենց ձայնը անլսելի մնալով կը խեղդուի։ Սամաթիոյ հասարակութեան լուսամիտ մասը՝ Թադ. խորհրդոյ սոյն անկերպարան վիճակն ու ապիկարութիւնն, և հետզհետէ հրաժարեալ անդամոց հրաժարման պատճառները ստուգելով՝ կը ցաւի որ Սամաթիոյ պէս կարևոր և բազմամարդ Թաղի մը վարչական տեսչութիւնը քառապետութիւն կազմող այսպիսի անձանց ձեռքը թողուած է, որք՝ հակառակ սահմանադրական սկզբանց, իրենց խորհուրդներուն մէջ ընդդիմախօս չունենալով, ընտանեաբար ամեն բան ըստ հաճոյից կը անօրինեն, և որով անշուշտ ինքնակ՝ենթարկին Թաղին կենսական շահերը։

Սահակեան և Ն. Վարդուհեան վարժարանաց համար թէ՛ եկեղեցւոյ մուտկէն և թէ՛ աշակերտաց վճարած թոշակէն տարին 7800 ոսկւոյ չափ ծախք մը կելլայ՝ առանց բնաւ դոհացուցիչ արդիւնք մը արտադրելու։ Աշակերտաց հայրերն հասարակաց վայրերու և ընկերական ակումբներու մէջ ընդ միշտ վարժարանաց յեռադիմութեան վրայ կը խօսին, կողքան իրենց զաւակաց ապագայն, և դարման ու միջոց կը փնտռեն. մինչդեռ Թադ. խորհրդոյ Աստենապետ Բուլճեան Ենովք աղայն, իւր երկու զաւակները Սամաթիայէն Գումրուի Մեղրուրեան վարժարանը կը ղրկէ։ Շատ ցաւալի է որ՝ յիշեալ Աստենապետն իւր զաւակները միայն հոգալով, հեռաւոր՝ բայց բարեկարգ վարժարաններ կ'ուրանէ. իսկ իւր վարչական խնամոյ յանձնուած 500ի չափ ազգաբնակ մանկտւոյն ուսման և կրթութեան մասին բոլորովին անհոգ և անտարբեր կը մնայ։

Թադ. խորհրդոյ այժմեան բոլոր անդամները, բաց ի Թիւրեան էֆէնտիէն, իրենց ատոմարդութիւնը դրելու չափ կարդարութիւն չունին, և ատոր համար ալ մեղադրելի չեն. սակայն ցաւալին այն է որ իրենց չհրաժարածը չեն ուզեր որ ուրիշի ձեռօք կատարուի, մինչդեռ ութ կամ տասնն ամիս առաջ ուսումնական անձանցմէ ընտիր հոդարարձութիւն մը կազմելով, երբ ատոնք որ վարժարանաց վրայ օր ըստ օրէ իրենց ազդեցութիւնը կը պակսի, ղրկեցին և տարալեցին զայն խառարայնն մեքենայութիւններով։

Սոյն Թադ. խորհուրդն եկեղեցւոյ մատակարարութեան և անհատական խնդրոյ կարգադրութեան մասին իսկ ինքնին դործելու և վճռելու անձեռնհասութիւնն ղդալով՝ դրսէն մէկ երկու շահախնդիր անձանց խորհրդոցն ու ազդեցութեամբը կը դործէ, արդարև ոչ նուազ ղղուանք և ցաւալի զդացած են Թադեցիք անոր այս նուաստացեալ վիճակը տեսնելով։

Գիտեն արդէն ազգայինք թէ Սամաթիոյ քահանայից դասուն մէջ երկար ժամանակէ ի վեր անհամաձայնութիւն մը տիրած էր, և ասոր համար ժողովուրդը բոլոր բառնալէ և խնդիրը վարչութեան կրօնական ժողովոյն մէջ քննութեան առնուելէ ետև շատ ատեն անդոյժ մնաց։

Այս անհամաձայութեան խնդիրը՝ եթէ չեմը սխալիր, Թադ. խորհրդոյ ապիկարութենէն ծագած խնդիր մ'էր, զոր երկար ատեն իւր ատենին մէջ կողմնակալութեամբ աշնուցանելէ ետև՝ պայթելու առիթ տուաւ ի վնաս Թաղային շահուց։

Արդ՝ նկատելով որ այսպիսի անկերպարան Թադ. խորհրդոյ մ'անդամոց պաշտօնավարութիւնն այլ ևս չը կրնար օգտակար ըլլալ Թաղին, նկատելով որ ազդակցութեամբ, տաւեստիւ և ընկերութեամբ սերտ կապակցութիւն ունեցող քառապետական մեծամասնութեան մը դոյութիւնն ազգային և ընդհանուր օրինաց առջև բացարձակապէս անընդունելի և դատապարտելի է, և նկատելով որ այդ առթիւ Թաղին ազգային կենսական շահերը վնասուած և այսուհետև ալ վնասուելու սպրանմադիր կը դտնուին, հետևաբար իրաց այս վիճակն ամենապատիւ Ս. Պատրիարքը հօր և վարչութեան Թաղ. ծողովոյ խորին ուշադրութեան կը ներկայենք խնդարհաբար, և կը խնդրենք որ փոխանակ վեց հոգւոյ համար կիսովին ընտրութիւն կատարել տալու, ամբողջ Թաղ. խորհրդոյ մը ընտրութեան հրահանգ ղրկելու շնորհն ընեն ի սիրոյ և ի քաջալերութիւն Թաղին վշտակիր հասարակութեան։

Կը խնդրեմք, Մեծապատիւ էֆէնտի, յանուն շահուց և իրաւանց Սամաթիոյ՝ հաճեցէ՛ք ներկայս հրատարակել անկողմնակալութեամբ։

Մնամք Ձերումդ
մեծապատուութեան
24 Յունվ. 1880 խոնարհ ծառայք
Սամաթիա (ՍպորտէրոՒՒՒՒ)

ՅՈՒՅՑԱԿ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԱՑ

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի

(Շարունակութիւն և վերջ տես թիւ 2532)

	Գումա թիւ
Ս. Մանուկեան Գ. Նազարեան	8
Յարութիւն Մանուկեան	6
Մանուկեան և Կիւմիշեան	5
Միհրան Մէյդլի	4
Եղբարք Մելիքեան	3
Տ. Գարակէօզեան	3
Տիկին Մարգարէի Քափամճեան	2
Ստեփան Ճամճեան	2
Մարտիրոս Սաղաեան	2
Օ. Ղազէկիւլեան	2
Յակոբ Տամիրճեան	1
» » տօքտուր	1/2
	Գումա
Կարապետ Պէշիկթաշլեան	1
Յակոբ և Նազարէթ Մուրատեան	1
	Սմիրիոյն
» » »	1
Նուարէթ և Ընկ.	Գումա 1
Յակոբ Ս. Գազանեան	Խատա 3
	Շէյթանդէպի
Յովհաննէս Փափազեան	2
Կարապետ Թիրեաքեան	Տօքտուր 5
Կարապետ և Ընկերք	» 1 1/2
Գասնիկ Ճէվահիրճեան	» 1
Գարրիել Էրիկիւզել	Մատամիոլ 2
Եղիա Պէյլերեան	Շէյթանդէպի 1
Յակոբ Համամճեան	Բէվէնիւք 1
	Ճէրմակ Ֆանէլա
Յ. Մ. Գ, Շամատանճեան	1
	Գունաւոր Ֆանէլա
» » »	2
Կարապետ Համամճեան	Ալիքաք 1
Արսէնեան	Բամպակ մանած փաք. 3
»	Թիրէ » 1
Ազարիկ Աստուածատուրեան	» 2
Իսաքիկ Ալլահվերտեան	Եաղմա 100
Յովհաննէս Գասպարեան	Սիվրիհիսարցի գուլպայ զոյգ 50
Բարեսէր Տիկին մը	» » 12
	զիրք հատ
Հ. Մաղաքիա վարդապետ Օրմանեան	Միութիւն Հայութեան 5
	հատ քաղուած խանթար
Գէորգ Ֆրանկիւլեան	20
Ոմն	30
Տիգրան Գիւրքճեան	10
Գ. Գավաղարօ	10
Բարեսէր ոմն	ոչխար հատ 5
» »	հաց քաշ 200
» »	հաւ հատ 200
» »	բրինձ ալիւր քաշ 25
» »	խնձոր » 40
» »	վարդեղուր » 2 1/2
» »	թարչին » 1/2
» »	օղի » 7 1/2
» »	դինի տակառ 1
» »	նարինջ հատ 300
» »	չամիչ բաղաղը » 62
» »	շոր թուզ » 70
» »	նուշ » 20
» »	ընկոյզ » 75
Մարտիրոս Նիշատատճեան	Նիշատատ 30
Ալիսն Օհան	մորթած ոչխար հատ 1
Ռոստոմի ազգայինք	պուլիսուր և թարխանա քաշ 119
» »	բակլա » 126
» »	սոխ » 270
Ճիվան Եսայեան	պիտիութ տրմ. 200

Հոդարարձութիւնս վերոյիշեալ նուիրատու Մեծապատիւ Ազգայնոց խորին շնորհակալութիւն յայտնելով՝ կը մնայ

1880 յունվ. 10 Մնամք . . .
Գլխ. Ազգ. Հիւ. Ի դիմաց Հիւ. Հոգ.
Աստենադիր Աստենապետ
Տէր. Կիւրէղեան Մի. Յակոբեան

Կ. Պոլիս 27 յունվ. 1880

. . . Խմբագրապետ էֆէնտի,

Նիւիեան ընկերութեան Ընդհանուր ժողովն նիստ ունի յառաջիկայ կիրակի 27 յունվ. ի ժամ ճիշդ 4, Դալաթիոյ Կեդրոնական վարժարանին մէջ։

Կը հրաւիրուին ընկերք ներկայ դլուխ նուիրել սոյն կարևոր նիստին։

Ի Դիմաց Ընդհ. ժողովոյ դիւանի
Աստենադիր Դ. Աստենապետ
Հրանդ Աղապուր Ե. Իւրիճեան

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. Ընթերցումն և վաւերացումն նախորդ նստի տաեղագրութեան.
2. Ընթերցումն դիւանական թղթակցութեան.
3. Քառամսեայ տեղեկագիր Գործադիր ժողովոյ.
4. Տեղեկագիր Բ. քառամսեայի հաշուեքննիչ յանձնաժողովոյ.
5. Ընտրութիւն Գ. քառամսեայի հաշուեքննիչ յանձնաժողովոյ.
6. Տեղեկագիր Սանուց ընկերութեան հաշուեքննիչ յանձնաժողովոյ.
7. Տեղեկագիր Կիլիկեան նուիրատուութեանց քննիչ յանձնաժողովոյ.
8. Տեղեկագիր Շահնազարեան վարժարանի յանձնաժողովոյ։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ի ՆՊԱՍՏ

Նորոգութեան և նոր Թագ. Եկեղեցի Իւսկիւտարու Նոր Թաղ, Եէլտիզ, Իճապիէ և Գուզկունճուք Միացեալ Վարժարանաց.

Սոյն վիճակահանութիւնը կը բաղկանայ 2500 տոմսակներէ, որոնցմէ 160 թիւեր միայն Գարդ և պիտի ստանան երկու անդամ Վիճակահանութեամբ, առաջին վիճակահանութեան մէջ շահողները վերջինին մէջ դարձեալ պիտի շահին հետևեալ կերպիւ.

Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1880 փետր. 10 կիրակի օրը ժամ 7 ին 'ի Ճեմարանի Իւսկիւտարու։

Առաջին Վիճակահանութիւն

Թիւ		Գարդ և Մէճիտ	
» 1		»	» 100
» 1		»	» 70
» 1		»	» 50
» 1		»	» 25
» 5	10ական	»	» 50
» 17	3ական	»	» 51
» 54	1ական	»	» 54
» 80		»	» 400

Երկրորդ Վիճակահանութիւն

Թիւ		Գարդ և Մէճիտ	
» 1		»	» 250
» 1		»	» 150
» 1		»	» 50
» 1		»	» 25
» 5	6ական	»	» 30
» 24	2ական	»	» 48
» 47	1ական	»	» 47
» 80		»	» 600

Գին 1 արծաթ մէճիտ։

Օ ՔԱՄԷԼԻԱ

ԲԵՐԱ ԲԱՍԱԾ ՀԱՃՕԲՈՒԼՈ 7 ԵՒ 8

ՄԵԾ ԼԻԲԻՏԱՍԻՈՆ

ԵՂԱՆԱԿԻ ՎԵՐՋԻՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Օ Քամէլիա վաճառատունը կը ծանուցանէ իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ փետր. 2 (Ն. Տ.) երկուշաբթիէն սկսեալ իւր ունեցած բոլոր ապրանքը էլ էլ ի՛նչ պիտի վաճառէ։

Այս բացառիկ վաճառումն, որ 20 օր միայն պիտի տևէ, առիթ կընծայէ հասարակութեան՝ իրապէս չափաւոր գնով այլ և այլ տեսակ ընտիր և դեղեցիկ ապրանքներ դնելու, Օսմ. լիրան 115 զրշ հաշուով։

Մասնաւորապէս տիկնանց ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք ընտիր կըտուեղինաց, ինչպէս նաև մետաքսեղինաց, ֆայլերու, սաթէններու և թաւիշներու վրայ. ժապաւէնք, Ռեֆինիէի գործարանէն միայն եկած ձեռնոցք, բուրդէ և մետաքսէ դուլպայք, թաշկինակք, ֆանթազիէի վերարկուներ, հովահարք, փոդկապք, թիկնոցք, սակուղէն զարդեր եւ եւ։

Սոյն վաճառումը փետր. 22 ին (Ն. Տ.) պիտի վերջանայ։

ՓԱՐԻԶՈՒ՝ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ՝ ԱՐՈՒՆՏԱՀԱՆԴԷՍ 1878Ի

ՃՕՐՃ ԲՐԱՅՍԻ

(George Price)

ՀԻՆԳՆԵՐԱՀԱՐԱԿ ԵՒ ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ԵՐԿԱԹԱՆԷՆ ԵՒ ՊՈՂՊԱՏԱՆԷՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՐԿՂԱՄՈՒՐՆԵՐ

(ԲՕՖՐ—ՖՕՌ)

Ամերիկա և Բանալինքրա աշխարհածանօթ Գլխվերևոյ ֆորձարան

40 Տարիէ ասելի հաստատուած .

NEC PLUS ULTRA

Ասոնցմէ

ԱՐԿՂԱՄՈՒՐ ԵՒ ԲԱՆԱԼԻՆԵՐ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ

Գործարանադրոշմ

Կրակի և վառօղի դիմացող Գողի անմատոյց Խարտոցի , ծակող և պատռող գործիքներու դէմ բացարձակապէս ապահով ։

Անկշիռ արքունի Նաւարանի և Դրամատան ինչպէս նաև կառավարական բոլոր գործարաններու և յարկերու յատուկ չինողն ու մատակարարը ։

Յատկապէս ոսկերչաց, դրամափոխներու և այլ մանաւորաց համար չինուած արկղամուրներ ։

Սոյն գործարանին հաւաքուը աշխարհածանօթ է։ Մինչև ցայսօր եղածներուն վրայ ամեն կերպով դերադանց լինիլն անհնար վկայներով և բազմաթիւ մրցանակներով հաստատուած ։

Ճօրճ Բրայսի արուած վկայականներէն հետևեալը յառաջ կը բերեմ, արդոյ հասարակութեան դատողութեան թողլով ։

ՍՈՄԿԱԼԻ ՀՐԴԵՀ

Ի Ռիօ տը Եանէյրօ

Տէր. — Իմ կալուածներս վերսին հրոյ ճարակ եղան և դժբաղդաբար ապահոված չէի ոչ զրպերս և ոչ ապրանքներս ։ Սակայն ձենէ գնած Արկղամուրս բացած ժամանակս տետրակներս և թղթերս ամբողջապէս անվնաս գտայ, որուն համար երախտապարտ եմ ձեզ։

Ձեր Արկղամուրին ճիշդ քովը ուրիշ մ'ալ կար , որն որ Փ. Քոցին (Coates) գործարանէն եղած էր . այս վերջինին մէջ գտնուած տետրակներն և կարևոր թղթերն ամենքն ալ այրած էին , մինչդեռ ձեր Արկղամուրն , որուն մէջ կը գտնուէր բացի տետրակներէ և թղթերէ 10 լիարա (որ ըսել է 3 1 /2 օխայէն ասելի) վաճառք , զոր պահած էի հոն կառավարութեան հետ տեսի ունենալիք գործի մը իրը օրինակ ։

Հրդեհէն երկու օր վերջը երբ Բօլիսը բացաւ ձեր Արկղամուրը թէ վառօղը և թէ Արկղամուրին ներքին կողմը բոլորովին անվնաս գտաւ . նա մանաւանդ վառօղը՝ որ ճիշդ մի և նոյն վիճակի մէջ էր ինչ որ էր հրդեհէն առաջ ։

Ռիօ տը Եանէյրօ — Ընդունեցէք ևն

3 սպրիլ 1868 (Ստորագրեալ) Վ. ՍՊԻՒԼԻ

Եւեթի ընդարձակ տեղեկութեանց և վկայականներու վաւերացման համար , պէտք է դիմել առ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ Գլխվերևոյն գործարանին յատուկ գործակատարն Տաճկաստանի և Թուլղարիոյ համար, Սատ խան թիւ 3. և կամ առ Գ. Մ. ԳԱԼԵՆԱՆ , ժամհատպակ Սատ խան թիւ 1 ։

ԽՄԲԱԳՐԻՉ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊՈՒԹԵանէ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
ԴԱՒԱԼԱԹԱ. 5ՕՕ ԹԱՆ

ԿԱՌՈՒ ԳՈՐԾԻՔ

Քաջը ավանդէրը կոչուած ձեռքով դարձեալ ու անգամ կար կարող գործիքը ամեն տեսակ կարմիր գիծ ընելիստ կը կարի ու գինն ա՝ ամբողջ է, ապրանքներն ալ կը զարդարի . կը ծանրանի գաս կարարի . Մէնեռ Գանոնի գործարանը Մարսելիոյ Ամերիկեան մարգարէ

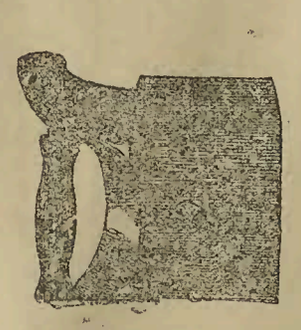

ԱՆԱՌԱՋԻՆ ԱՐԻՆ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մեջ ամենէն աւելի տարածեալ գործարանն է։ Ամերիկայի մէջ գործածուող ամենէն աւելի գեղեցիկ ապրանքներ կը պատրաստուին։

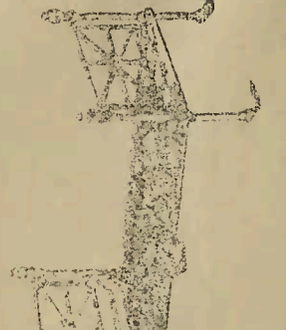

ԱՆԱՌԱՋԻՆ ԿԱՄ ՄԻԱՀԱՆԱԿ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մեջ գործածուող կամ միահանակ գործարանն է։ Ամերիկայի մէջ 10 միլիոնէ աւելի գործարան կ'ենթադրեն գտնուիլ։ Ամերիկայի գործարանի գործածողներ ամենքն ալ գոհ մնացեր են։

Advertisements referring to British or American Goods, etc., are exclusively received for this Paper at
EUG. MICOUDY'S Foreign Advertising Agency 139—140, Fleet Street, London.

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽՍԱՅՐԻԷԼ

ՇԱՐԺԱՆԱՆՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԱԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1880 ՅՈՒՆՎԱՐԻ 14 ԵՒՐԻՊԻՇՈՒԹԻՒՆ ՕՐՈՒՆ ՍԿՍԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ ՅՈՒՆՎԱՐԻ 31

ԵՒՐՊԱՅԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆՈՒ ՇՈՒՆԴԱՆԵՐԸ

Ժամ	Բուսաբուն նշանաբանները
2 15	Արևամարմ. վանիք. Զէնիկ. Պէյլ. Գուզել. Գաղաթ։
2 15	Պէյլբէյ. Բանանաս. Գամել Ա. Հիսար. Գանա. վանիք. Զէնիկ. Պէյլ. Գուզել.
2 15	Եէնիմ. Մէտարտ. Պէյլբէյ. Թարապ. Եէնիք. Ալիքն. Գուզել. Հիսար. Գալաթ. Գարանլը. Գուբուշ. Օրթաք. Պէյլիկ.
2 30	Արևամարմարաջէն, Գուբուշ. Օրթաք. Պէյլիկ.
2 45	Ի. և Ա. Գամանդեն, Մէտարտ. Պէյլբէյ. Հիսար, Գանա. Վանիք. Զէնիկ. Գուզել. Գանա. Գաղաթ։
3	Եէնիմահալ. Մէտարտ. Պէյլբէյ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրի. Ի. Հիսար, Գալաթ, Արևմ. Գուբուշ. Օրթաք. Պէյլիկ.
4 15	Եէնիմ. Մէտարտ. Պէյլբէյ. Թարապ. Պէյլբէյ. Սիլէն. Էմիրի. Գեոյաշ. Հիսար. Ամանլ. Գուբուշ. Օրթաք. Պէյլիկ.
5 30	Մէտարապ. Պէյլբէյ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրի. Ի. Հիսար Գալաթ. Ամանլ. Գուբուշ. Օրթաք. Պէյլիկ։
7	Մէտարապ. Պէյլբէյ. Թարապ. Պէյլբէյ. Թարապ. Գալաթ. Գարանլը. Գանա. Գաղաթ. Գուզել. Պէյլիկ. Իսմիրնատար։
7 30	Ա. և Ի. Գամանդեն, Մէտարտ. Պէյլբէյ. Թարապ. Գալաթ. Գարանլը. Գանա. Գաղաթ. Գուզել. Պէյլիկ։
8 45	Պէյլբէյ. Թարապ. Գանա. Գաղաթ. Գուզել. Պէյլիկ. Ա. Հիսար, Գանա. Գանլը. Զէնիկ. Պէյլ. Գուզել. Իսմիրնատար։
8 45	Եէնիմահալ. Մէտարտ. Պէյլբէյ. Թարապ. Եէնիք. Պէյլիկ. Գեոյաշ. Ի. Հիսար, Պէյլբէյ. Գաղաթ. Գուբուշ. Օրթաք. Պէյլիկ։
10	Եէնիմ. Մէտարտ. Պէյլբէյ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրիկեն Ի. Հիսար. Գանա. Գաղաթ. Օրթաք. Պէյլիկ.

Ժամ	Իզմիրէն կամուրջէն
6 15	Գեոյաշ. Գանա. Գաղաթ. Գուզել. Գանլը. Զէնիկ. Պէյլ. Գուզել. Գանա. Գաղաթ։
6 30	Իզմիրէն. Եէնիմ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ. Գուզել. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
8	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
9 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
10	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
10 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
11	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
11 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
12	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։

ԻԶՄԻՐԻ ՕՐԵՐԸ

Ժամ	Իզմիրէն կամուրջէն
6 38	Գեոյաշ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
8	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
8 45	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
9 20	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
10	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
10 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
11	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
11 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
12	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։

Ժամ	Իզմիրէն կամուրջէն
2 30	Գեոյաշ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
3	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
3 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
3 50	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
4 20	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
4 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
5 10	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
5 40	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
6	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
6 15	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
6 45	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
7 20	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։

Ժամ	Իզմիրէն կամուրջէն
6 35	Գեոյաշ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
8	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
8 45	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
9 20	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
10	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
10 30	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
11	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
11 35	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
12	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
5 25	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
6	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
6 35	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
7	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
8	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։

Ժամ	Իզմիրէն կամուրջէն
2 45	Գեոյաշ. Գանա. Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
3 10	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
3 35	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
4	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
4 25	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
4 55	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
5 25	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
6	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
6 35	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
7	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։
8	Գաղաթ. Գանլը. Զէնիկ. Գանա. Գաղաթ։

Ժամ	Իզմիրէն կամուրջէն
3 30	Գեոյաշ, Իսմ. Պէյլիկ. Գուզել. Օրթաք. Պէյլ. Զէնիկ Արևամ. Գանա. Ա. Ի. Հիսար, Գանլը. Էմիրի. Եէնիք. Պէյլբէյ. Գաղաթ։ Պէյլբէյ. Թարապ. Եէնիմ. Գանա. Գաղաթ։
3 45	Պէյլբէյ, Օրթաք. Գուբուշ. Ամանլ. Գանա. Գաղաթ։ Պէյլիկ. Եէնիք. Թարապ. Մէտարտ. Եէնիմ։